

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PREZÍDIUM POLICAJNÉHO ZBORU
finančná spravodajská jednotka
Pribinova 2, 812 72 Bratislava

Číslo: PPZ-FSJ-142/2022-PZ

V Bratislave dňa 01.04.2022

Usmernenie finančnej spravodajskej jednotky P PZ pre povinné osoby k identifikácii a overeniu identifikácie podľa zákona č. 297/2008 Z.z.

V súvislosti s aktuálnym nepriaznivým vývojom na Ukrajine a následnou ruskou vojenskou inváziou, ktorá vyústila do masovej migrácie cudzincov na územie SR je potrebné reagovať na aplikačné problémy v súvislosti s uplatňovaním ustanovenia § 7 ods. 1 písm. a), § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „AML zákon“).

FSJ chce poukázať na to, že jedným z cieľov smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernice 2009/138/ES a 2013/36/EÚ (ďalej len „V. AML Smernica“) je **presná identifikácia a overenie údajov fyzických osôb** a právnických osôb z dôveryhodných zdrojov, ktoré sú dôležité pre boj proti praniu špinavých peňazí alebo financovaniu terorizmu zo strany povinných osôb, a to niektorým zo spôsobov ustanovených AML zákonom.

Podľa § 8 ods. 1 písm. a) AML zákona overením identifikácie sa na účely tohto zákona rozumie a) pri fyzickej osobe overenie údajov podľa § 7 ods. 1 písm. a) v jej doklade totožnosti, **ak sú tam uvedené, a overenie podoby osoby** s podobou v jej doklade totožnosti za jej fyzickej prítomnosti alebo s použitím technických prostriedkov a postupov, ak takýmito prostriedkami a postupmi je možné vykonať overenie identifikácie na úrovni, ktorá je z hľadiska dôveryhodnosti výsledku overenia obdobná overeniu za fyzickej prítomnosti; u fyzickej osoby-podnikateľa aj overenie údajov podľa § 7 písm. a) na základe dokumentov, údajov alebo informácií získaných z úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je podnikateľ zapísaný, alebo z iného dôveryhodného a nezávislého zdroja.

Za doklad totožnosti, na základe ktorého je možné zistiť a overiť identifikáciu klienta – občana Ukrajiny, resp. rodinného príslušníka ako občana tretej krajiny, ktorí museli opustiť Ukrajinu v súvislosti s prebiehajúcim vojenským konfliktom a v súčasnosti sa nachádzajú na území Slovenskej republiky, možno považovať:

- **platný cestovný doklad (cestovný pas, diplomatický pas, služobný pas, náhradný cestovný doklad, cestovný doklad cudzinca, náhradný cestovný doklad Európskej únie, iný doklad podľa z. č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch),**
- **preukaz žiadateľa o azyl**, v prípade žiadateľa o azyl, ktorý slúži ako doklad totožnosti na čas konania o udelenie azylu; následne cudzincovi, ktorému bol udelený azyl, sa vydáva doklad o pobyte, v ktorom je uvedený názov „azylant“ (z. č. 480/2002 Z. z. o azyle),

- **cestovný doklad**, ak nemá cudzinec vlastný cestovný doklad a má udelený azyl je cudzincovi vydaný cestovný doklad k polykarbonátovej karte podľa Dohovoru z 28. septembra 1954 a Dohovoru 28. júla 1951,
- **cudzinecký pas**, ak nemá cudzinec vlastný cestovný doklad a má udelenú doplnkovú ochranu je cudzincovi k polykarbonátovej karte vydaný cudzinecký pas,
- **identifikačný doklad občana Ukrajiny** (tzv. „pas“ občana Ukrajiny), **ako aj cestovný pas občana Ukrajiny**, ktoré boli vydávané príslušným štátnym orgánom Ukrajiny.

Doklady, ktoré nie je možné použiť na zistenie a overenie identifikácie klienta – občana Ukrajiny sú najmä:

- **dočasný doklad o identifikácii občana Ukrajiny** (osvedčenie) vydaný konzulárnym oddelením Veľvyslanectva Ukrajiny v SR nie je spôsobilým dokladom na zistenie a overenie identifikácie klienta, nakoľko je dočasný, bez akýchkoľvek ochranných prvkov a je vydaný len do doby vydania riadneho dokladu totožnosti,
- **potvrdenie o udelení/predĺžení tolerovaného pobytu na území SR** („odídeneček“) vydané Úradom hraničnej a cudzineckej polície P PZ vo formáte A4 na kancelárskom papieri bez ochranných prvkov, môže slúžiť len na zistenie adresy trvalého alebo iného pobytu klienta, ak nie je uvedená v predložennom doklade totožnosti.

Ostatné doklady ako napr. vodičský preukaz, zbrojný preukaz, karta poistenca sa nepovažujú podľa právneho poriadku SR za doklad totožnosti. Tieto doklady sú len sekundárne, podporné doklady, ktoré sa môžu použiť ako ďalšie doklady popri doklade totožnosti, na zistenie a overenie ostatných požadovaných údajov.

Záver

Predmetné usmernenie bolo vydané na základe požiadavky Národnej banky Slovenska a Ministerstva financií SR **s cieľom zabezpečenia prístupu žiadateľom o azyl z jurisdikcií s vyšším rizikom k základným finančným produktom a službám** v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/92/EÚ zo dňa 23. júla 2014 o porovnateľnosti poplatkov za platobné účty, o presune platobných účtov a o prístupe k platobným účtom so základnými funkciami ako aj v súvislosti s novelou zákona č. 483/2001 o bankách v znení neskorších predpisov.

Prístup k základným finančným produktom a službám zároveň nie je len predpokladom plnej účasti na hospodárskom a spoločenskom živote, ale je aj ústredným prvkom boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Úsilie poskytnúť žiadateľom o azyl prístup k finančným produktom a službám je dôležité a potrebné, avšak treba **dbať na hodnotenie a riadenie rizík (§ 20a AML zákona)**, s primeranou a účinnou kontrolou boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v zmysle príslušných smerníc AML/CFT (viď čl. 1 bod 7 citovanej Smernice).

Význam usmernenia

Usmernenia FSJ k aplikácii jednotlivých ustanovení zákona nie sú právne záväzné a vyjadrujú názor FSJ, ktorá nemôže predvídať rozhodnutia súdov, alebo iných orgánov dohľadu, resp. kontroly pôsobiacich podľa osobitných predpisov, ako aj ich výklad právnych predpisov, preto výklad týchto orgánov môže byť v určitých prípadoch odlišný. Postup v súlade s usmernením bude však FSJ pri výkone kontroly považovať za postup v súlade so zákonom, ibaže by z okolností konkrétneho prípadu vyplynula neaplikovateľnosť usmernenia na daný prípad.

plk. Mgr. František Sailer
riaditeľ